

Vso podporo koroškim Slovincem

To, kar se dogaja na avstrijskem Koroškem, je vsega obsojanja vredno in narekuje potrebo po izreku ostrega protesta proti avstrijski politiki, ki vse bolj in bolj postaja gluha, in se namenoma izogiba izpolnitvi določb takozvane državne mirovne pogodbe glede priznanja in zagotovitve pravic koroškim Slovincem in gradiščanskim Hrvatom.

Očitno je, da v družbenopolitičnem razvoju v Avstriji že nekako od 1970. leta dalje prihajajo vse bolj do izraza nemško-nacionalistična in neonacistična stremjenja in težnje, ki so na Koroškem naperjena zlasti proti koroškim Slovincem in njihovim pravicam, in še posebno proti nekdanjim antifašističnim borcem. Dokaj vidne posledice omenjenih stremljenj in teženj so se pokazale ob pogromih pri trganju dvojezičnih napisov, v gnusni skrutitvi partizanskih spomenikov v Grebinju, Zrelcu, Borovljah itd.

Najbolj nevarno pa je prav v zadnjem času prišla do izraza avstrijska politična usmerjenost v izjavi deželnega glavarja Koroške Wagnerja, ki jo je dal v svojem nedavnem uradnem predvolivnem govoru, v okviru katerega se je pohvalil, da je bil sicer odličen Hitlerjev mladinec, vendar je danes brez dvoma socialist. To nam potrjuje, da v tem vse hujšem protislovenskem hujskanju ne gre več samo za

nekakšno strankarsko nestrpnost, saj je deželni glavar Wagner na Koroškem najvišja osebnost avstrijskega državnega aparata, istočasno pa najvišja osebnost socialistične stranke Avstrije — je namreč vodja iste za Koroško — ki je trenutno v Avstriji na vladi.

Najbolj aktivna politična sila pri oživljanju in uveljavljanju nemškega nacionalizma je brez dvoma neonacistična stranka »Heimatsdienst«, še bolj ekstremna pa je organizacija »Kameradschaft IV.« (združenje pripadnikov bivših SS-formacij).

Vsa ta dejstva zahtevajo od vseh nas, da odločno obsodimo tako početje družbenopolitičnih faktorjev Avstrije in s svojim protestom zahtevamo skupno z vsemi jugoslovanskimi narodi izpolnitev obveznosti, ki jih ima avstrijska vlada po državni pogodbi do koroških Slovincem in gradiščanskih Hrvatov. Svojim sonarodnjakom — koroškim Slovincem — pa bomo na ta način dali vso moralno-politično podporo v borbi za uresničitev njihovih narodnostnih pravic. S tem pa bomo posredno prispevali tudi k uresnitvi stališč, ki so bila s tem v zvezi sprejeta na lanskem letnem republiškem in zveznem kongresu zveze komunistov.

Marjan Markič

27. januarja je slavil 65. rojstni dan član predsedstva SFRJ tov. Edvard Kardelj-Krištof. Ob tej priložnosti je dobil številne čestitke z dobrimi željami, kot dobremu, zvestemu tovarišu in prijatelju, kot soborcu, učitelju in voditelju.

MODA 75

Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani je bil od 20. do 25. januarja jubilejni 20. sejem MODA 75.

270 proizvajalcev konfekcije modnih tkanin, pletenin, izdelkov usnjarsko predelovalne industrije, usnja in modne galanterije je razstavljalo na 12.000 m² površine, kar pa je bilo mnogo premalo. Na sejmu je bilo vse preveč stisnjeno, razstavljalci so imeli premalo prostora, da bi lahko pokazali vse tisto, kar so pripravili.

Sejem ima iz leta v leto več obiskovalcev. Radovedneži so se lahko napasli ob modelih modnih novosti in primerjali, kako gre jugoslovanska moda v korak s svetovno.

Poslovno interesna skupnost združenja slovenske obutvene industrije se je konstituirala

6. decembra je bil v Ljubljani prvi zbor delegacij poslovno interesne skupnosti Združenja slovenske obutvene industrije. Zboru je prisostvovalo 39 od skupno 47 izvoljenih delegatov, gostje Ivan Kosirnik iz republiške sindikalne konference tekstilne in usnjarske industrije SRS, ing. Jure Pokoren, direktor kombinata Konus iz Slov. Konjic ter Marija Ribnikar kot predstavnik Gospodarske zbornice in iniciativni odbor skupnosti v celoti.

Zbor je najprej obravnaval cilje združenja in njegov delovni program. Vsako področje njegove bodoče dejavnosti je bilo podrobneje obravnavano:

— Splošni položaj slovenske obutvene industrije.

Proizvodnja narašča počasneje kot pa je to bilo predvideno v srednjeročnem planu, čeprav je bila predvidena zelo skromna rast. Kljub ugotovitvi, da je dosežena stopnja produktivnosti na evropskem nivoju in v tem prekašamo vse druge dejavnosti pri nas (obutvena industrija ima edina v SFRJ skoraj enako stopnjo produktivnosti

kot zahodno nemške) nam za povečanje proizvodnje primanjkuje delovne sile, OD so nizki, ponudba na domačem trgu velika in pogosto subvencionirane, izvozni pogoji se slabšajo.

— kot dolgoročen cilj si združenje postavlja usmerjanje in koordiniranje proizvodnih zmogljivosti. Z nadaljnjo delitvijo dela in z uvažanjem novih metod v raziskave trga in planiranje naj bi še naprej dvigali zlasti družbeno produktivnost v proizvodnji TOZD-ov naših članic.

— posebno pozornost bomo posvečali skupni prodajni politiki. Pri tem ne gre samo za sklenjene akcije na domačem in tujem trgu, ampak tudi za skupna vlaganja sredstev in iskanje skupnih prodajnih poti.

— Podrobno bomo obravnavali problematiko tehnologije, nabave in kadrov.

Zbor je po temeljiti razpravi potrdil izhodišča in predloženi delovni program, sprejel tudi finančni plan združenja, nato pa imenoval strokovne komisije za prodajo, proizvodnjo in tehnologijo, nabavo, kadrovske problema-

tiko in finančno komisijo. Izvolil je tudi organ delavske kontrole, predvsem pa predsednika zbora delegacij in njegovega namestnika. Za predsednika je bil soglasno izvoljen naš tovariš Ivan Gregor, za njegovega namestnika pa Silva Faganel iz Cicanj, Miren pri Gorici.

Ob zaključku je razpoloženje na zboru sklenil tov. Gregor z naslednjimi mislimi:

Treba bo še enkrat poudariti, da se bomo pri svojem delu držali naslednjih načel:

— združenje se mora zavzemati za vsklajeno ravnanje vseh članic na vseh področjih poslovanja, da bo zagotovljena socialna varnost vseh zaposlenih in njihov življenjski standard;

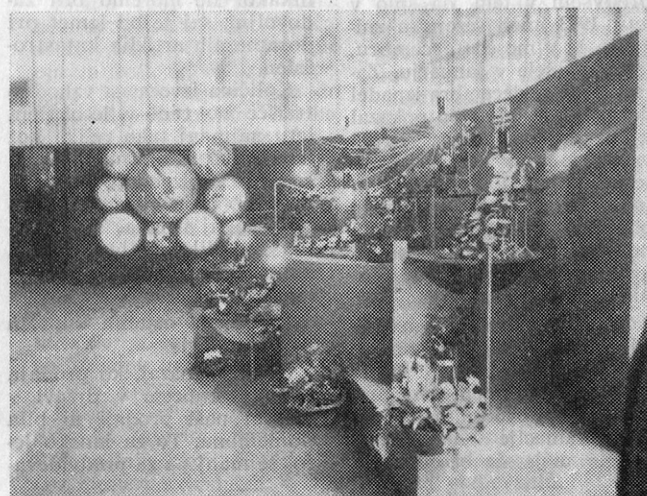
— v združenju si bomo prizadevali, da bo vsak delavec imel vsaj približno enake možnosti za ustvarjanje dohodka in bo po enakih kriterijih udeležen pri delitvi;

— naše združenje ne sme biti zaprt družba, ki izključuje druge skupnosti. Zato se bomo zavzemali, da bomo še naprej poglobljali in širili poslovne odnose z vsemi proizvajalci v Jugoslaviji, še zla-

sti pa z dosedanjimi kooperanti, s katerimi smo že doslej razvili visoko stopnjo poslovno-tehničnega sodelovanja;

— povezovali se bomo tudi z našimi dobavitelji zlasti tistimi, ki v pretežni meri proizvajajo za nas, z njimi se bomo dogovarjali o usmerjanju njihove proizvodnje, o skupnih vlaganjih, ipd.

Janez Bedina, dipl. oec.

TOZD mreža pred novimi nalogami

Januar je čas, ko se oziramo nazaj, analiziramo svoje delo, ugotavljamo uspehe in neuspehe. Vse to delamo z enim samim ciljem: jutri moramo narediti več in bolje, saj smo bogatejši za nove izkušnje.

Prvo leto v novi organizacijski obliki je prodaja v sodelovanju z ostalimi TOZD-i in skupnimi službami dosegla sorazmerno dobre poslovne rezultate. Ti rezultati niso enako uspešni na vseh tržiščih in za vse vrste izdelkov. To pa je tudi razumljivo, saj so se poleg notranjih vzrokov močno zaostriale tržne razmere na domačem in ostalih trgih, ki so vplivale na prodajo posameznih artiklov bolj, nekaterih pa manj.

Ker v tem sestavku ne bom mogel podrobneje analizirati rezultatov in pomanjkljivosti, bom opozoril le na bistvenejše ter na najvažnejše naloge, ki nas čakajo v letošnjem letu.

1. Prodajna mreža

Kljub večjemu pritisku ostalih tovarn, zaradi manj rentabilnega izvoza, na domače tržišče smo s prodajo lahko zadovoljni, saj smo promet povečali 111 % v parih in 114 % po vrednosti. Ta rezultat je še posebno razveseljujoč, ker smo imeli v lanskem letu več večjih prodajal in adaptaciji (Zagreb I., Ljubljana IV., Maribor I., Varaždin).

V letu 1974 je osem naših poslovalnic doseglo promet nad 1 milijardo starih din. To so prodajalne: Beograd II., Zagreb I., Ljubljana III., Beograd I., Ljubljana I., Reka I., Sarajevo in Celje I.

Razveseljujo je tudi dejstvo, da se je v celokupni prodaji ponovno povečal delež prodaje lastne proizvodnje in proizvodnje po naših modelih (dodelava), padla pa je prodaja čistega kooperantskega in uvoženega blaga.

Stanje zalog se je posebno v drugem polletju močno popravilo, saj so le-te padle pod nivo preteklega leta. Gibanje je bilo pozitivno vse do konca novembra. V decembru so se zaloge nekaj dvignile, vendar so bile še vedno nižje, kot konec decembra leta 1973. Vzroki za tako gibanje so predvsem v tem, da smo v letu 1973 imeli sezonsko znižanje že v mesecu decembru, letos pa šele v januarju. Zaradi tega je decembra izpadel del prodaje, ki se bo pokazal v prodaji januarja. Drugi vzrok je prav gotovo neverjetno vreme v decembru in tako izpad prodaje zimske obutve. Najbolj neprijeten in neopravičljivi vzrok pa so bile zapoznele dobave posameznih vrst obutve.

Za lansko leto je razveseljujoče dejstvo, da se je zmanjšalo število reklamacij. Kljub temu pa s stanjem ne moremo biti zadovoljni, saj bi bile reklamacije lahko še bistveno nižje, če bi odpravili

nekaj napak. Samo zaradi odlepitve podplatov je prispelo na reklamacijo skoraj 50 odst. vseh prispelih reklamacij.

V letošnjem letu bom moral v naših trgovinah posvetiti pozornost naslednjim nalogam:

— poleg povečanja prometa še vedno skrbeti za zmanjšanje zalog in povečanje preobrata zalog,

— čim hitreje aktivirati renovirane in nove poslovalnice,

— bolj uspešno in pravočasno reklamiranje naših proizvodov in lepše urejati izložbe prodajal,

— posvetiti še večjo skrb disciplini in izvrševanju nalog.

1. Povečana investicijska dejavnost v trgovsko mrežo, posebno v trgovine z večjimi prodajnimi površinami in širšim programom, postavlja pred nas nove dolžnosti.

2. Izvoz

Za lansko leto je značilno, da nam je v primerjavi s predhodnim obdobjem padel izvoz na zapadna, obenem pa močno povečal izvoz na vzhodna tržišča, predvsem pa v ZSSR.

Porast stroškov in naših prodajnih cen, velik pritisk proizvajalcev obutve na zapadna tržišča, kakor tudi stagnacija prodaje zaradi porasta življenjskih stroškov, so logična posledica zmanjšanja izvoza na ta tržišča. Ker prodaja za prvo polletje letošnjega leta kaže podobno situacijo, stojijo pred nami zelo težke odločitve. Če hočemo izvoz na zapad (s tem pa tudi na vzhodna tržišča) povečati, bomo morali to storiti s še večjimi finančnimi žrtvami ob večjem naporu za boljšo kvaliteto in pravočasnost dobav.

Delež lastne proizvodnje za vzhodno tržišče se je v primerjavi s prejšnjimi leti močno povečal. Če hočemo s količino zadovoljni, nikakor ne moremo biti zadovoljni s finančnimi rezultati tega posla. Poslovanje izvira predvsem iz manj ugodnih prodajnih cen, ki so logična posledica večjega porasta stroškov kot pa jih je bil kupec pripravljen akceptirati in pa iz kvalitete izdelane obutve. S to namreč nikakor ne moremo biti zadovoljni, saj je bil izmet pri posameznih artiklih katastrofalen.

Količina izvoza na vzhodno tržišče bo tudi v letošnjem letu najmanj tako velika kot lansko leto. Pred nami je, da se za to proizvodnjo bolj pripravimo in izdelamo kvalitetno z manj izmeta. To bo letos še toliko bolj potrebno, ker so cene še manj ugodne kot lansko leto.

3. Prodaja ostalim kupcem v državi

Ni dolgo nazaj, ko prodaja ostalim kupcem v državi v celotni naši prodaji ni bila pomembna. To za lansko leto, še manj pa za predvideva-

nja v letošnjem letu ne moremo več reči. Začrtano nalogo za povečanje prodaje v lastni mreži bomo s prodajo ostalim kupcem lahko izpolnili. Povečanje prodajnih mest pa nalaga dodatne naloge posebno v odpremno oddelku, ki mora poskrbeti, da je blago istočasno odpredelano kot našim prodajalnam.

4. Prodajalna vzporednih dejavnosti

Prodajalna vzporednih dejavnosti nam je v preteklem letu zaradi nihanja kapacitet za prodajo ostalim kupcem delala največ preglavic. Naročil je bilo enkrat preveč, drugič premalo. Podobna situacija se kaže za sezono pomlad-poletje 1975. Kljub temu smo v glavnem uspešni zasesti vse kapacitete ali pa celo z dodatnimi prizadevanji proizvodnih oddelkov preseči kapacitete v normalnem delovnem času.

V TOZD-u Poliuretan smo kapacitete z manjšimi problemi v mesecu novembru lahko razprodali. Enaka situacija je za sezono pomlad-poletje, saj zaradi velikih naročil kljub prizadevanju v oddelku ne moremo vedno rokovo pravočasno realizirati. Pravočasna realizacija naročil bo v letošnjem letu poleg kvalitete najvažnejša naloga. To pa še posebno zato, ker se bodo v letošnjem letu pojavila prva večja naročila za izvoz v ZSSR.

V TOZD-u Gumoplast smo bili z realizacijo v lanskem letu zelo zadovoljni, saj se je kolektiv obeh oddelkov gumarne in plastike potrudil, da smo naročila pravočasno realizirali. Posebno velja to za plastiko, ki je konec leta z nepretrganim delom realizirala pred rokom veliko naročilo plastičnih delov za »iskrške« telefone.

V letošnjem letu se pojavlja problem naročil na gumi podplate, ker je večja proizvodnja obutve s poliuretan podplati, posebno pa za rusko tržišče. Kljub temu pa upamo, da bomo celotne kapacitete lahko razprodali. Da bi zagotovili planiranje na daljši rok, pa bomo pričeli z uvajanjem proizvodnje za druge industrije.

Poleg nalog, ki nas v letošnjem letu čakajo z zagotovitvijo dela našim proizvodnim TOZD-om, bomo morali posvetiti veliko pozornosti nalogam, ki smo jih prevzeli z novo organizacijo. V lanskem letu so bili izvoljeni novi samoupravni organi. Ti bodo morali letos zaživeti v pravi pomeni besede, prav tako pa tudi nova organiziranost naših političnih organizacij Zveze komunistov, sindikata in mladine. Vsi skupaj in pa v sodelovanju z ostalimi temeljnimi organizacijami in skupnimi službami bomo gotovo uspešni, da bomo naloge kljub težjim pogojem čim bolj izpolnili.

Jazbec Milan

Sporazum o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu

Pri usklajevanju naših samoupravnih aktov z novo zakonodajo s področja združenega dela smo sprejeli namesto starega pravilnika o delovnih razmerjih samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu.

Zvezni in republiški zakon o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu sta uzakonila na področju združenega dela več novosti. Zaradi obširne javne razprave in velikega števila izvodov osnutka sporazuma, se je vsakdo lahko podrobno seznanil z njegovo vsebino.

Prvi del sporazuma vsebuje določila od načina in pogojev pridobitev

lastnosti delavca, priučevanje in razporejanje na delovna mesta, pravice do dopusta in ostalih odsotnosti z dela in druge pravice iz medsebojnega razmerja do prenehanja lastnosti delavca in varstva pravic delavcev.

Drugi del sporazuma vsebuje določbe o kršitvah obveznosti, in sicer: ukrepe, ki se zaradi kršitev delovnih obveznosti izrečejo, določa pristojne organe in postopke zaradi kršitev, ureja materialno odgovornost delavcev ipd. Ta del sporazuma je bil v razpravi kot samostojni sporazum.

Po novih predpisih določajo delavci pravice in obveznosti iz medsebojnih razmerij neposredno, torej vse akte s tega področja sprejemajo neposredno na zborih. Zaradi ekonomičnosti postopka, je bil pripravljen enoten osnutek sporazuma, ki je bil dan v javno razpravo, dokončni predlog sporazuma za posamezno TOZD oz. SSSS pa so delavski sveti posredovali zborom delavcev v sprejem.

Po sprejemu sporazuma morajo delavci pisмено izjaviti, da se strinjajo s pravicami in ob-

veznostmi iz tega sporazuma. Sporazum bo veljal in se uporabljal od dneva, ko bo DS TOZD oz. SSSS ugotovil, da je izjave podpisalo dve tretjini delavcev TOZD oz. SSSS. Tudi novospregjeti delavci bodo podpisali izjave in bodo na ta način pridobili lastnost delavca.

Področje medsebojnih razmerij je kar precej obsežno in je glede na pomembnost vsebine potrebna podrobna obdelava vsakega poglavja. Poleg navedenega sporazuma bodo druga področja medsebojnih razmerij urejali še sporazumi in drugi akti: npr. o sistematizaciji delovnih mest, o delitvi dohodka in OD, o varstvu pri delu in o izobraževanju. Sprejeti bomo morali še posebni sporazum (vse TOZD in SSSS), ki bo urejal skupne zadeve s področja združenega dela, zaradi zagotovitve nemotenega poslovanja delovne organizacije in socialne varnosti delavcev.

Upam, da boste vse akte v času javne razprave dobro pregledali, da ne bo kasneje pripomb, da z vsebino niste bili seznanjeni. Ivanka Horžen

Gibanje proizvodnje in produktivnosti v letu 1974

Nekaj podatkov o proizvodnji v preteklem letu je bilo že v prvi letošnji številki »Čevljarja«, tokrat pa so podani podatki o gibanju proizvodnje v preteklem letu in produktivnosti.

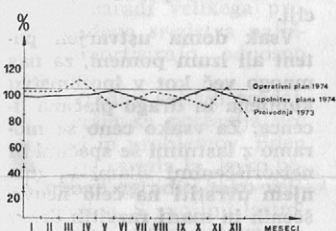
1. Proizvodnja obutve

Letni plan proizvodnje obutve je bil dosežen 95 %, vendar je bila izpolnitev plana po posameznih mesecih zelo različna. Iz grafikona je razvidno, da so bili najboljši rezultati doseženi v mesecu maju (99 %) in oktobru (100 %), toje prav v mesecih, ko se proizvodnja za sezono zaključuje, proizvodnja v prvih mesecih nove sezone pa največ odstopa od planirane. Vzroki za tako stanje izhajajo predvsem iz nepravilne oskrbe sestavnih delov, kar pa je posledica zamude pri pripravi in izdelavi orodij, ter pomanjkljiva organizacija in razporeditev dela v obratih, kjer proizvajajo sestavne dele. Tudi neizpolnjeni dobavni roki naših kooperantov za zgornje dele so predvsem v sezoni jesen—zima povzročili zastoje v montažah.

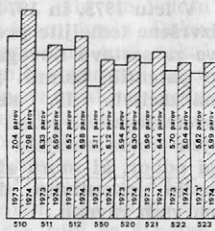
Produktivnost v obratih proizvodnje obutve pa je v primerjavi z letom 1973 dosegel odstotkov večja, in sicer računana na vse zaposlene v delovnih enotah in ob upoštevanju vloženega dela za izdelano koli-

PROIZVODNJA OBUTVE

1. Izpolnitev operativnega plana po mesecih

2. Produktivnost proizvodnje po delovnih enotah

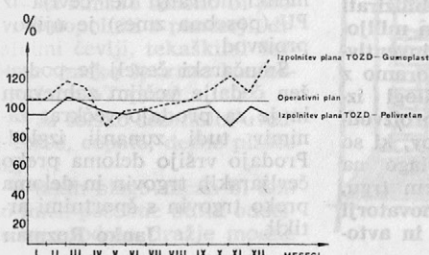
čino. Največji dvig produktivnosti beležimo v TOZD Trbovlje, in sicer 20 %, vendar je tu produktivnost v primerjavi z ostalimi delovnimi enotami proizvodnje obutve še vedno najnižja, zmanjšuje pa se razlika. Najvišjo produktivnost so v preteklem letu dosegli v delovni enoti sekalnica, in sicer so izdelali 7,98 parov dnevno na zaposlenega, za vse delovne enote pa je ta produktivnost prikazana v stolpcih, tako za leto 1974 kot za leto prej.

2. Proizvodnja vzporednih dejavnosti

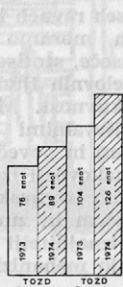
V TOZD Poliuretan je bil v preteklem letu plan proizvodnje dosežen 93 % z upoštevanjem proizvodnje in plana za poizkusno delavnico. Nepravčasna izdelava posameznih vrst podplatov ali pa posameznih velikostnih števil je problem, katerega bo v prihodnje potrebno rešiti, saj nam ta povzroča nato zastoje pri proizvodnji obutve. Gibanje izpolnitve plana po posameznih mesecih pa je prikazano v grafikonu.

PROIZVODNJA VZPOREDNIH DEJAVNOSTI

1. Izpolnitev operativnega plana po mesecih

2. Produktivnost proizvodnje

Ugodne rezultate so v preteklem letu dosegli v TOZD Gumoplast, saj je plan proizvodnje presežen za 5 %. Proizvodnja tekom leta je tudi imela nihanja, predvsem v obdobju april—junij in pri izdelkih plastične plan zaradi pomanjkanja naročil ni bil izpolnjen, vendar se je v ostalih mesecih ta zaostanek nadoknadil. Kljub izpolnjenemu planu pa je zaostajala dobava posameznih podplatov (barvanje) in posameznih peta, kar je tudi povzročalo zastoje v proizvodnji obutve.

Produktivnost je v primerjavi z letom 1973 višja tako v TOZD Poliuretan za 17 % ter v TOZD Gumoplast za 18 %. Primerjavo produktivnosti med obema TOZD pa pokaže, da je precej višja v TOZD Gumoplast, delno to izhaja iz večjega števila režijskih delavcev v TOZD Poliuretan, delno pa iz same produktivnosti dela. Produktivnost za obe TOZD je merjena po vloženem delu za posamezne izdelke in nato preračunana na korigirane enote, to pa je prikazano v stolpcih.

F. Grašič

Pogled v avstrijsko čevljarstvo industrijo

Humanic Schuh AG, Graz

je največje čevljarstvo podjetje Avstrije in obstoja že več kot 90 let. Težke poškodbe na objektih, ki so nastale v II. svetovni vojni, je odpravilo podjetje z lastnimi sredstvi. V letu 1961 je izvedlo široko rekonstrukcijo in razširitev ter organiziralo

— 4 proizvodne obrate (ženska, moška, otroška in športna obutve),

— obsežno elektronsko vodeno skladišče izdelkov, v katerem se obrne letno 10 milijonov parov,

— 52 lastnih modernih trgovin.

Ponudbo kompletira podjetje z uvozom in grosistično dejavnostjo.

Dnevna kapaciteta znaša 16.000 parov, letno pa proizvajajo 3,3 milij. parov. Uvoz se vrtili okoli 1,5 milij. parov, obseg angro prodaje pa ca. 4.000 parov na dan.

V proizvodnji zaposlujejo 2200 delavcev in v trgovini 800.

55 % produkcije plasirajo potom preko 1.100 samostojnih čevljarstev trgovin,

35 % v lastnih trgovinah, 10 % pa izvozijo (Švica, Norveška, Danska, Švedska, Finska).

Podjetje ima lastni razvojni oddelek, dobro organizirano raziskavo mode in trga ter intenziven servis za kupce.

Za žensko obutve uporabljajo v letnih mesecih do 60 % sintetičnih materialov, v ostalih mesecih pa močno prevladuje usnjena obutve, prav posebno pri moških čevljih.

Avstrija nima rednih šol za čevljarstvo delavce. Humanic ima zato lastni oddelek za izbiro in testiranje sodelavcev. Dr. Aigner testira in usmerja zaposlitev sodelavcev po

odgovarjajoči izobrazbi že 13 let. 70 % vseh zaposlenih, obratovodja Otto Braun (oddelek za žensko obutve) pri tem ni bil izvzet, je bilo sistematično njihovim sposobnostim odgovarjajoče šolanje in razporejenih na delovno mesto.

Zanimiva je njihova skrb za potrošnika, kar jih stane 1,5 % doseženega prometa. Obsega tekoča opozorila na interesantne artikole, razne barvne opozorilce, prodajne informacije, tečaje za dekoriranje, razne posvete in priporočila prodajnem osebju, itd.

Podjetje izda poleg tega 1,5 % za plakate, televizijsko, radijsko in drugo reklamo.

Kastinger & Co KG, Seewalchen

Letni promet podjetja znaša 250 milij. ASch (250 milij. N din). Izdela 65 % smučarskih in 35 % planinskih čevljev.

Veliko konkurenco mu povzroča italijanska industrija zaradi neustaljenega kurza lire.

Firno vodi Christa Lutz, hčerka ustanovitelja. S Kastingerjivimi čevlji je bilo opremljenih že veliko ekspedicij. Njihov export seže do Japonske, Avstralije, Afrike, ter Severne in Južne Amerike.

Leta 1909 ustanovljeno podjetje je odprlo 1973 na Bavarskem poseben samostojen obrat, ki plasira svoje izdelke predvsem v Nemčiji. Izdeluje predvsem smučarske čevlje iz poliuretanskih materialov, poleg tega pa manjšo količino usnjenih, kolikor jih pač kupci še zahtevajo.

Reklamo izvaja v Avstriji, Švici in Zahodni Nemčiji.

Zaposluje okoli 500 delavcev, pretežno domačin.

Stanovanja

V letu za nami so pristojni samoupravni organi reševali 275 prošelj za dodelitev posojila ali stanovanja na uporabo. Od skupnega števila je bilo pozitivno rešenih 130 vlog in sicer: 35 z dodelitvijo posojila za nakup stanovanja v družbeni gradnji, 71 z dodelitvijo posojila za individualno gradnjo, 18 z dodelitvijo posojila za adaptacijo, 3 strokovnjaki in 3 z najemnim stanovanjem.

Skupaj je bilo porabljenih 5.547.151,45 din od 5.600.000,00 din, kolikor je bilo planirano. Sredstva za nakup stanovanj v družbeni gradnji in za najemna stanovanja smo namestili vročiti v LB enoto Tržič, vendar do tega ni prišlo. Planirano posojilo v višini 75 % bomo deloma premestili po zaključnem računu z izločitvijo dodatnih sredstev v sklad skupne porabe, deloma pa z letošnjim povečanim prispevkom za stanovanjski sklad od dosedanjih 6 na 8 % od bruto osebnih dohodkov s tem, da celotni znesek tega povišanja ostane v delovni organizaciji.

Oboje bo nedvomno veliko pripomoglo k rešitvi najbolj kritičnih prosilcev za najemna stanovanja in k bolj množični rešitvi vseh prosilcev za dodelitev posojil, saj je v zadnjih dveh letih ostalo skupno nerešenih 145 prošelj. Vzrok za to je v odpravi pogoja, da zaposleni lahko vložijo prošnje za rešitev stanovanjskega problema po 5 letih neprekinjene zaposlitve. Z ukinitvijo omenjenega določila, se je število prosilcev bistveno povečalo, sredstva pa so se zmanjšala, ker smo jih po zakonu morali 40 % oddvojiti samoupravni stanovanjski skupnosti Tržič. 30 % sredstev dobi samoupravna enota za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu (solidarnostni sklad), 10 % pa samoupravna enota za graditev stanovanj in gospodarjenje s stanovanjskim skladom v družbeni lastnini. Teh 10 % se združuje pri LB enoti Tržič in se po razpisu dodeljuje občanom za nakup stanovanj v družbeni gradnji, za individualno gradnjo in za adaptacije. V lanskem letu je na razpis za posojilo oddalo prošnje 17 naših delavcev, od katerih jih je 14 dobilo v mehanizaciji in kreditne sposobnosti posojilo v skupnem znesku 500.000 din. Jeseni so bila dodeljena najemna stanovanja od solidarnostnega sklada tudi 19 družinam pri katerih je eden od zakoncev zaposlen v Peku. Od tega se jih je 9 že vselilo, 10 pa se jih bo spomladi. Ob tem naj omenim, da solidarnostni sklad rešuje predvsem mlade družine in upokojenke, kot tretja kategorija pa ostale prosilce. Prosilci so razporejeni na prednostni listi, poleg vrstnega reda po številu točk tudi po velikosti željenega stanovanja in po že omenjenih kategorijah. Glede na število prosilcev v posamezni skupini se sorazmerno razdelje tudi stanovanja.

En par obutve več ali manj

Medtem, ko v proizvodnih obratih nadzorujemo kvaliteto dela s kontrolami, ki so običajno stalne, pregledujemo delo v naših poslovalnicah z revizijami, ki so občasne. Kakor se v proizvodnji prizadevajo, da bi bilo čim manj parov defektnih, tako se morajo v poslovalnicah truditi, da prodajo čimveč parov, pri tem pa ni vseeno ali pri njihovem poslovanju nastane par obutve manjka ali viška.

Večkrat, ko sem med obiskom v naših poslovalnicah omenil revizijo, so me oči naših prodajalcev prebodle, kot bi tisti hip priklical nesrečo v hišo, ali pa so se ob tej besedi nekateri zdrznili ali celo zmedli. Za večino naših prodajalcev pa je revizija nekaj povsem normalnega, naravnega in razumljivega, a kljub temu s tesnobo v srcu čakajo, kakšni bodo njeni rezultati, kajti navsezadnje nikoli ne veš, če je vse v redu.

Dolgo sem kanil skupaj z revizorji obiskati eno izmed naših poslovalnic. Povsem nepričakovano sem v Novem mestu srečal naša revizorja Ivanko Hvalica in Jožeta Jurjevčiča, ki sta bila, kot sta povedala na letošnjem prvem pregledu. Moram reči, da me je zelo zanimalo, kakšni bodo predvsem finančni rezultati dvodnevne pregleda, kajti o splošni urejenosti novomeške poslovalnice in o prizadevanjem delu poslovdjke Staneta Medveda in njegovih pomočnic ter učenik, sem se prepričal že pred časom, ko sem o njih napisal krajšo reportažo.

Nedvomno je delo revizorjev zelo naporno in včasih kot pravimo tudi nevhvaležno, še posebno če odkrijejo kakšne nepravilnosti pri poslovanju. In katere so najpogostejše nepravilnosti? »Napačno vodenje dnevnega obračuna, pomanjkljiva evidenca znižanja cen obutve, splošna neurejenost poslovalnice, kjer naj posebej omenim zloženost obutve in prah na skatlah ter druge nepravilnosti in pomanjkljivosti.« Mnogo teh nepravilnosti in napak bi lahko pri malo bolj natančnem delu odpravili,« menita Ivanka

Hvalica in Jože Jurjevčič. S tem pa bi bilo naše poslovanje še uspešnejše, pa tudi delo revizorjev lažje in manj naporno.

Prihod revizorjev v poslovalnico je seveda nenajavljen in nenaden, čeprav naši prodajalci dostikrat nekako začutijo njihov prihod. Ker so za vse naše poslovalnice le štirje revizorji, marsikatero poslovalnico ne obiščejo več kot leto dni. Tako je bila zadnja revizija v Novem mestu pred dvema letoma. Zato je slutnja, da bodo prišli revizorji poslovdjke Staneta Medveda ob novem letu, ko sva si segla v roke, precej utemeljena.

»Revizorji moramo biti pri delu zbrani, večji del revizije opravimo, ko je poslovalnica zaprta. Delamo ves dan in še pozno v noč,« je povedala tovarišica Hvaličeva, ki je revizor štiri leta.

»Namen revizije ni samo, da ugotovimo, kakšno je stanje neke poslovalnice, ampak predvsem, da ob analizi obstoječega stanja skušamo v prihodnje bolj in pravilneje poslovati,« je dejal tov. Jurjevčič, ki menda v petih letih skoraj ni zgrešil ene same poslovalnice, medtem, ko je nekatere v tem času večkrat pregledal.

Po končanem pregledu revizorji sestavijo zapisnik, ki

ga podpišejo vsi navzoči. In kaj sem lahko prebral v zapisniku revizije v Novem mestu? Splošna ocena je, da je poslovanje primerno. Tudi brez napak ni šlo. Ugotovljene so bile razlike pri cenah štirinajstih artiklov, manjko enega para obutve in nekaj nad tristo dinarjev viška v blagajni. Vse to pa je še vedno v dovoljenih mejah za poslovalnico, kjer so lani prodali za 3,3 milijona din obutve. »Prodali bi gotovo več, če bi imeli več prostora,« je dejal poslovdjka Stane Medved. Poslovalnico bi bilo rešnično potrebno adaptirati in povečati, kajti sedanjih 68 m² skupnega prostora je premalo za vskladiščenje sedem do deset tisoč parov obutve in za primerno postrežbo kupcev. Tako stoje kartoni obutve kar na sredi že itak majhnega

prostora. Druge rešitve pač ni.

Naši revizorji so ena najtesnejših in najtrdnjših vezi med matično tovarno in poslovalnicami raztresenimi po vsej Jugoslaviji. Mnogokrat morajo odgovarjati na množico različnih vprašanj naših delavcev iz poslovalnic od delovanja stanovanjskih posojil do uveljavljanja nove ustave v naši delovni organizaciji.

Tokrat sem napisal nekaj vrstic o napornem delu revizorjev Ivanko Hvalica in Jožeta Jurjevčiča. Oba pa kljub napornemu delu v naših poslovalnicah, vrsto let zelo prizadevno in uspešno delata še: tov. Hvaličeva v organizaciji rdečega križa in tov. Jurjevčič pri organizaciji slovitih motocros tekmovanj v Podlublju. Božidar Meglič

Leto 1975 kliče in vabi iznajditelje, novatorje in racionalizatorje

Pri nas v Sloveniji in sploh v Jugoslaviji smo se pozno, skoraj bi rekli prepozno spomnili in spoznali resnico, da tehnika in znanost v službi industrije in gospodarstva na vzhodu, v socialističnem svetu in prav tako na zahodu, v kapitalističnem svetu, hitita z naglimi koraki, v skokih k vedno večjim znanstvenotehničnim dosežkom.

Inventivna ali iznajditeljska, novatorska in racionalizatorska dejavnost vabijo vse avtorje tehničnih izboljšav k večjemu delovnemu in ustvarjalnemu poletu.

Tako kot napredne in bogate, tehnično in znanstveno razvite države mobilizirajo in aktivizirajo milijone in milijone delovnih ljudi iz tovarn in delovnih kolektivov znanstveno razvojnih in raziskovalnih ustanov, da iščejo nove rentabilne postopke dela v cilju večje poslovnosti, stabilnosti, v cilju zaviranja prekomerne inflacije, so še mnogo bolj zainteresirane za izume, novatorstva in racionalizacije neuvrščene države in manj razvita področja.

Iznajditelji, novatorji in racionalizatorji predstavljajo povsod na svetu, na severu in jugu, vzhodu in zahodu, na

vseh petih kontinentih neizčrpen rezervoar delovnega in ustvarjalnega poleta, ki spreminja svet.

Le to najbolj zdravo, revolucionarno in progresivno usmerjeno jedro človeštva spreminja nemogoče v mogoče, z epohalnimi dosežki hiti v stratosfero na sosednja in bolj oddaljena telesa, se potaplja v globine morij in oceanov, kjer vztrajno iščejo skrite rezerve za nadaljni razvoj in ohranitev človeštva.

Tisoči in milijoni delovnih ljudi, preprosti, kvalificirani in visoko kvalificirani delavci, mojstri, delovodje, tehniki, asistenti, inženirji, magistri in sodelavci znanstveno razvojnih in raziskovalnih institutov predstavljajo armada iznajditeljev in novatorjev.

Pri nas v Jugoslaviji na žalost ni tako, kljub temu da so naši domači lastniki patentov in licenc, iznajditelji in novatorji že mnogokrat pokazali in dokazali, da so odlično nadomestili in zamenjali tako zvane drago plačane inozemske strokovnjake.

V našem gospodarstvu, rudarstvu in industriji je prišel zadnji čas, da zaupamo in se naslonimo na lastne še neizkoriščene sile.

Na pobudo zveznega odbora zveze sindikatov delavcev v industriji in rudarstvu, republiških gospodarskih zborov, društev inženirjev in tehnikov, organizacij iznajditeljev in avtorjev tehničnih izboljšav in drugih družbenopolitičnih organizacij, organov samoupravljanja je bila potreba kot zahteva po večjem inventivnem ustvarjalnem delu umeščena v republiške in zvezne ustave Jugoslavije. O tem zadnjem klicu SOS so razpravljali naši gospodarstveniki tudi na X. kongresu KPJ.

Naše gospodarstvo in industrija nikakor nočeta več cepetati na mestu, na repu dogodkov in repu naglega na-

predka in razvoja tehnike in znanosti.

Pobude, ki so bile rojene in iznešene na posvetu iznajditeljev in novatorjev leta 1971. v Mariboru in ponovljene leta 1973 na Reki, so padle na rodovitna tla.

V letu 1973. in 1974. so bile izvršene temeljite predpriprave za sestavo novega zakona o patentih, izumih in racionalizacijah. 19. septembra preteklega leta je bil ustanovljen koordinacijski iniciativni odbor, ki mora skrbeti za večjo inventivno dejavnost na vseh ravneh.

Stvari so se naglo obrnile na bolje, poleg sindikalnih in drugih družbenopolitičnih organizacij, društev inženirjev in tehnikov, organov samoupravljanja, društev iznajditeljev in avtorjev tehničnih izboljšav je zvezna skupščina Jugoslavije razglasila leto 1975 za leto znanstvenotehničnega ustvarjanja ali TIIL 75. leto tehničnih inovacij in zaščite industrijske lastnine. V letošnjem letu, letu TIIL moramo doseči hitrejši razvoj proizvodnih sil, na vseh nivojih moramo povečati raziskovalno in razvojno aktivnost v cilju modernizacije naše industrije in gospodarstva. Prihranki in koristi, ki jih ustvarjajo naši iznajditelji, novatorji skupaj z racionalizatorji in avtorji malih toda nad vse koristnih obratnih tehničnih izboljšav, morajo preseči milijone, milijarde in stotine milijarde.

Akcija leta TIIL 75. nikakor ne sme biti samo enoletna, trajati mora neprestano in na vseh ravneh in v vseh sredinah moramo mobilizirati na tisoče, stotine in milijone delovnih ljudi v inventivno aktivnost. Mi moramo z izboljševalnimi predlogi izboljšati in povečati proizvodnjo kakovosti izdelkov, ki so cenjeno trgovsko blago na domačem in zunanjem trgu, naši iznajditelji in novatorji morajo mehanizirati in avto-

matizirati naše stroje in naprave.

Vsi delovni ljudje, tudi v naši tovarni in TOZD moramo prispevati svoj delež k rentabilnosti, večji poslovnosti našega kolektiva in z inovacijami napovedati oster, odločen in uspešen boj inflaciji.

Vsak doma ustvarjen patent ali izum pomeni, za nas mnogo več kot v inozemstvu kupljena in drago plačana licenca. Za vsako ceno se moramo z lastnimi še spečimi in neizoriščnimi silami in znanjem uvrstiti na čelo neuvrščenih in manj razvitih držav v boju za enakopravnost, ki jo bomo in moramo doseči v prvi vrsti z večjim delovnim in ustvarjalnim poletom.

Zupančič Uroš

DACHSTEIN
INTERNATIONAL, ANTON
LINTNER, MOLLN

Avstrijska proizvodnja smučarskih čevljev se je v svetu zelo uveljavila. Firma Lintner izdelava na leto več kot 600.000 parov smučarskih, gorskih in športnih čevljev.

60 % izdelane obutve izvozijo, 40 % pa prodajo na domačem trgu.

Dnevna kapaciteta znaša 3.000 parov.

V zadnjih desetih letih je podjetje namenilo za investicije 10 milij. ASch.

Zaposluje okoli 650 delavcev, od tega 200 Jugoslovanov.

Smučarski čevlji so izdelani pretežno iz PU mas, nekateri enostavnejši pa še iz PVC. Forme izdelujejo sami. Tudi mehki notranji del čevlja iz PU (posebna zmes) je njihov proizvod.

Smučarski čevlji je podvržen čedalje večjim zahtevam in je za prodajo večkrat zanimiv tudi zunanji izgled. Prodajo vršijo deloma preko čevljarskih trgovin in deloma preko trgovin s športnimi artikli.

Janko Rozman

* Naši jubilaranti *

Tiho, kot teko leta in kot je tudi srce navajeno živeti, je praznovala svoje srečanje z Abrahamom naša Tončka Zaletel. Upamo, da ne bo zamere, če to objavimo, saj Tončka svoja leta uspešno skriva. Iskreno ji čestitamo in ji želimo še mnogo zdravih in zadovoljnih let.

Sodelavci

Ob izteku leta je prav tako tiho in neopazno praznovala 50-letnico Ivanka Hvalica, revizor v prodajni mreži. V Peko je prišla že leta 1940. Nekaj časa je delala v finančnem sektorju, od leta 1962 pa je v prodaji. Ob jubileju ji želimo, da bi bila še dolgo med nami zdrava, vesela in zadovoljna.

Iz »Biroja za investicije«

p b p
projektivni biro peko

Vse delavce v naši trgovski mreži, verjetno pa tudi ostale, brez dvoma zanima, kate filiale bodo letos adaptirane, kje bodo odprli nove itd. Letošnji investicijski plan predvideva, da bomo za obnovo in razvoj naše trgovske mreže vložili 30 milij. investicijskih sredstev. Lastne udeležbe bo 17 milij., ostalo pa bo bančni kredit.

A) Pretežni del sredstev je namenjen za povečanje prodajnih kapacitet v večjih trgovskih središčih. Predvidene so blagovnice v Mariboru, Puli, Nišu, Ljubljani, Sarajevu in Banja Luki. Pogovori se vodijo tudi za Ptuj, Zadar in Zagreb. Na primeru blagovnice na Reki smo namreč ugotovili, da je bodočnost prav na takih blagovnicah oziroma velikih prodajnih površinah, kjer se zaradi velikega prometa vložena sredstva najhitreje amortizirajo oziroma povrnejo.

Pri izgradnji velikih prodajnih površin se postavlja več vprašanj in problemov. Eden glavnih je seveda ta, kako bomo zmogli zgraditi tako velike površine. S svojimi lastnimi sredstvi prav gotovo ne, zato si prizadevamo, da bi vključili tudi bančna sredstva, po možnosti pa tudi sredstva naših številnih kooperantov ali drugih zainteresiranih proizvajalcev.

Drug problem je v tem, v kakšni smeri naj bi se razširil naš prodajni program, ali boljše rečeno asortiman. Večji del površin bo še naprej namenjen obutvi, seveda z bogatejšo izbiro.

Na primer:
— ločeno ženski oddelek obutve in copat,
— moški oddelek obutve in copat,
— otroški oddelek obutve in copat. V tem oddelku bi prodajali lahko še najzanimivejše igrače. V mislih imamo predvsem dopolnilni program »Cicibana« iz Mirna pri Gorici.

— za sezono pomlad-poletje bi oddelke še razširili na tako imenovano vikend obutev (plateni obutev, natikači, japonke, superge, šprinterice in podobno),

— za zimsko sezono bi program dopolnili s pancerji, drsalnimi čevlji, tekaškimi čevlji in zimsko športno konfekcijo (npr. »Toper«),

— za šolsko sezono bi uvedli torbe, copate, dežne plašče itd.

V takih blagovnicah bi lahko imeli posebne butik oddelke za prodajo dražje modne

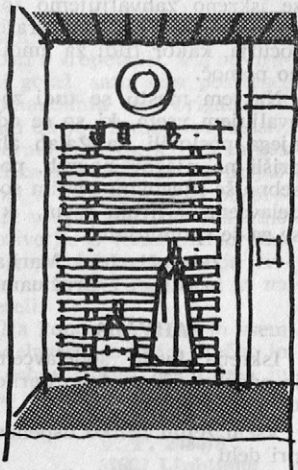
in uvožene obutve, usnjeno galanterijo (poudarek na modnem programu), usnjeno konfekcijo in modne dodatke kot so npr. rokavice, denarnice, pasovi, dežniki, šali, rute, kape in podobno. Na posebnem oddelku bi lahko imeli razprodajo in prodajo cenejše obutve.

Velikost posameznih oddelkov bi prilagajali potrebam posameznega kraja glede na konkurenco, kupno moč, možnosti prodaje posebnih vrst izdelkov in na velikost prodajnih površin.

B) Precej investicijskih sredstev je namenjeno tudi za nove prodajalne in nakupe dodatnih poslovnih površin. Tako bomo v kratkem odprli novi poslovalnici v Lescovcu in Valjevu (II.) čez leto pa še v Splitu (II.), Kragujevcu (II.), Titovem Velesu in še kakšnem kraju. Dokupiti nameravamo tudi nekaj nadomestnih stanovanj v zameno za nove poslovne površine in nekaj lokalov za preselitev poslovalnic na boljše prometna mesta.

C) V letošnjem letu bo šlo veliko denarja tudi za številne adaptacije in rekonstrukcije. Tako že izvajamo adaptacije v Kopru, Crikvenici, Sremski Mitrovici, Novem Sadu (I.), Arandjelovcu, Skopju (I.), na Reki (I.), v Tuzli, Zenici in na Bledu. Tekom leta bomo renovirali še Kamnik, Črnomelj, Metliko, Slovenj Gradec, Šoštanj, Postojno, Cerkljico, Kosovsko Mitrovico in Osijek. Največja dela potekajo v Mariboru, kjer smo našo hišo do tal porušili, na tem mestu pa bo zrasla dvonadstropna blagovnica z vsem širokim asortimanom, o čemer pa smo govorili že na začetku tega sestanka.

Biro

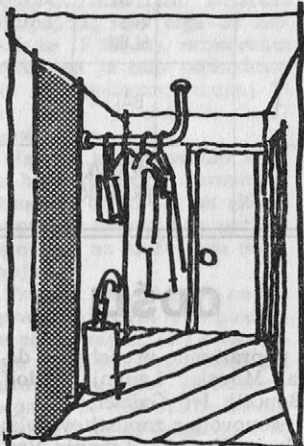
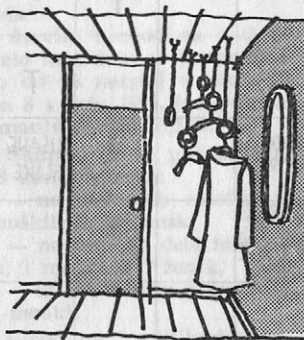

Predsoba - vizitka stanovanja

(Nadaljevanje iz prejšnje št.)

ODLAGANJE GARDEROBE

Obešalnik za garderobo je najosnovnejši in najnujnejši element opreme v predsobi. Od prostora pa je odvisno, kako bomo rešili ta osnovni problem.

— Najenostavnejši in najbolj racionalen način je uporaba garderobne stene, ki s svojo dvodimenzionalnostjo zavzema kar najmanj koristnega prostora. Pri njeni uporabi je seveda treba takoj misliti na primerno zaščito stene. V ta namen si lahko omislite horizontalne letve, ki bodo omogočale še individualno koriščenje višine (odrasli 180 cm, otroci 100 cm). Steno prav tako lahko zaščitimo z iglano talno oblogo (tapisom), ki jo s tal podaljšamo po steni ali pa s kvalitetno tapeto, ki pomeni istočasno že tudi dekoracijo prostora.

Enako nalogo opravi tudi kos primerno barvane in obdelane iverice z obešalnimi gumbi, ki služijo direktnemu

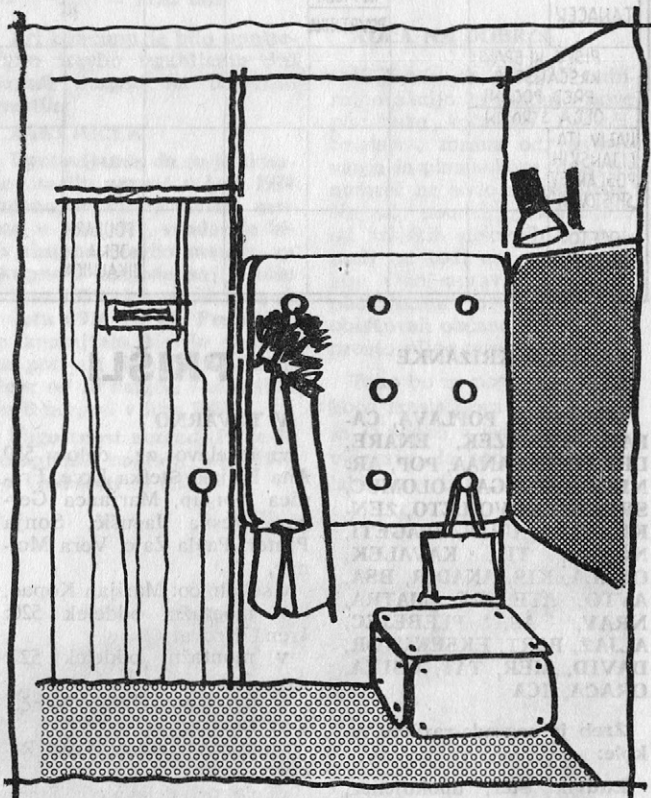
obešanju ali pa omogočajo uporabo obešalnikov.

V primeru, če razpolagamo z nekoliko večjim prostorom, lahko namestimo prostostoječi obešalnik, ki omogoča pristop z vseh strani. Če pa smo v dilemi, ko nam zmanjkajo stene in nam je na razpolago

srednji prostor, lahko namestimo obešalnik, ki je konzolno montiran v prostoru in ne zavzema ne talnih in ne sten-skih površin.

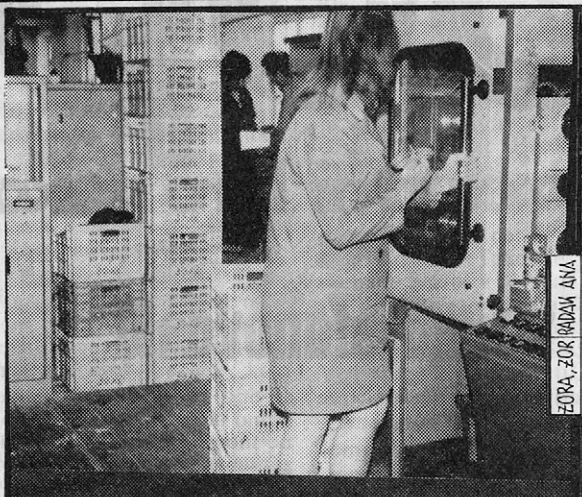
Podobno funkcijo opravijo tudi zanke obešene s stropa v različnih višinah, kar prostor izredno popestri.

arhitekt svetuje

»ČEVLJAR«, glasilo delovne skupnosti tovarne obutve »PEKO« — ureja uredniški odbor: Sašo Ahačič, Franc Grašič, Slavko Hvalica, Franc Jazbec, Branko Košir, Vida Rozman, Marija Slapar. — Glavni in odgovorni urednik Marija Slapar. — Naslov uredništva: Peko Tržič, Telefon 50-260 int. 217. — Tisk: GP Gorenjski tisk Kranj v 3300 izvodih — Izhaja vsak prvi petek v mesecu. List dobijo člani delovne skupnosti brezplačno.

Nagradna križanka

				ŽELOČNI FERMENT, KI POSPE- ŠUJE PREBAVO HRVAŠKI KNIJEVNIK (VLADIMIR)	PARABO- LIČNA KRIVULJA	ELA PERKO	RUSKA OBLIKA IMENA PETER	NAJEMNIK V STARI SRBSKI VOJSKI	HRVAŠKI PETROL	RAVNALO, NIVELETA	DOPISUJ V SVOJ ČASOPIS!	MESTO NA VZHODNI OBALI PEL	ELZA PINTAR	KESANJE	VRSTA PTIČA	TERMEO- LEKTRARNA
								S		N	BESEDILO PSEVDONIM FILIPA KUM- BATOVIČA					
						HABIRALEC TRAV RUDI REJC							SILVA RUPNIK			POLJSKI PRIDELEK
									IME GRAFIKA JUSTINA PRSA	E			DALJE IME ZA PALICO BOGA BAKHA TIRS	ANA PIVKA IMETEK		
ČEVLJAR JE NAŠ ČASOPIS!	OKUSNA MORSKA RIBA	ZAPORNIK, JETNIK	ČAS BREZ SVETLOBE	PISARNA URAD			ODRASLA VEJICA, POGANJEK	PERZIJA REKA V VZHODNI SRBIJI				POSLOVNO ZDRUŽENJE GRADBEVIKOV TLA	I		O	
ČEBELJA TVORBA			RIBIČ ZDENKO ZALETEL IVANKA			LEPA VODNA RASTLINA NA VZHODU		T		STISKALNICA						
PREZIDNA STENA						PRIŠTEV- NOST V MATEMATIKI										HUDA BOLEZEN RAK
GARAŽE ZA TRAMVAJE						PRIGON ŽIVINE	RADO MUDRIČ		RISANE SLIKE	IME PEVKE ŠVERKO ISLAMSKA VERA	A					GL. MESTO TURČIJE
STAROŽIDOV- SKI KRALJ			KRATICA ZA GOLDINAR ŽEN. IME (ZORICA)			SRBOHRV. PRE- TEKLI ČAS IME IGRALE ERZIŠNIK						ANGLEŠKO MOŠ. IME STREHA NAD OGNJIŠČEM	S		A	
TATJANA TANACEK		ZVEZA ŽENE IN MOŽA POVRTNINA											ČAPKOVA DRAMA O ROBOTIH	NATAŠA KOLAR ŽENSKO IME		
PISEC, KI BRANI KRŠČANSTVO PRED POČANI OLČA STROJIN							ŽIVAL, KI SE SLINI									
NAZIV ITA- LIJANSKIH POSILANCEV SPOŠTOVANI							L	BACEK			LIČILO ZA PUDRANJE					
OČETOV BRAT					POUDAR- JENA NIKALNICA			IME PEVKE PRODNIK			TROPSKA PAPIGA		R			

REŠITEV KRIZANKE ST. 1

Vodoravno: **POPLAVA, CA-
PAR, OBRAZEK, ENARE,
DREZINE, DANAA, POP, AR-
NIKA, ONEGA, OLOMUC,
SREČNO NOVO LETO, ŽEN-
KE, RIBA, URIN, SPAGETI,
NOTAR, TIL, KAVALEK,
OBALA, KIS, ANADIR, BSA,
AVTO, ATE, RE, MATRA,
NRAV, AS, PLEBEJEC,
ALJAZ, PART, EKSEKUTOR,
DAVID, MER, TAT, OSINA,
ORACA, ICA**

Zreb je nagrade razdelil ta-
kole:

Ludvik Šter, upokojenec,
80 din,

Lidija Bučinel, recepcija,
60 din,

Nika Gros, laboratorij, 40
din,

Janko Rozman, 200, 20 din,

Marija Bizjak, upokojenka,
20 din.

Rešitve današnje križanke
pošljite v uredništvo do 21.
februarja 1975.

PRIŠLI

V TOVARNO

v: izdelavo zg. delov 550
Ana Bizjak, Štefka Erce, Fran-
nica Gorjup, Marjanca Ger-
gar, Vesna Jagušič, Sonja
Pinter, Pavla Zajc, Vera Mol-
nar,
v sekalnico: Marijan Kopač,
v montažni oddelek 520:
Irena Hrovat,
v montažni oddelek 522:
Ana Pečnik,
v tehnični sektor: Venče-
slav Dolenc,
v splošni sektor: Igor Re-
cer,
v elektro delavnico: Stane
Bitežnik.

V PRODAJNO MREŽO

Niš I.: Dragoslav Jevtić.

ZAHVALA

Sindikalni organizaciji se
iskreno zahvaljujem za po-
moč v času moje bolezni.

Angela Perko

ODŠLI

soprazumno prenehanje de-
la: Miroslav Lapanja, Adolf
Boncelj, Ivo Gašper,
samovoljna zapustitev dela:
Marija Kovačič, Terezija Vra-
bič, Zorica Haralovič, Vera
Hribar, Jože Slemc, Joži Če-
de, Drago Toporiš, Vjekoslav
Maturić, Josip Stančin,
prenehanje zaradi odhoda
v JLA: Zdenko Čvek,
prenehanje zaradi upokojit-
ve: Terezija Remškar, Anica
Stepančič,
prenehanje zaradi invalid-
ske upokojitve: Marjan Sreč-
nik, Elizabeta Pretnar,
prenehanje dela po upoko-
jitvi: Josip Skalar,
prenehanje po silji zakona:
Ivan Kokol.

IZ PRODAJNE MREŽE

Sremska Mitrovica: Mihalj-
ka Vrselja,
Reka II.: Sava Kožul,
Maribor II.: Matilda Duh,
Bitolj: Venka Hristova,
Beograd II.: Slavica Milo-
savljević.

ZAHVALA

Sodelavkam izdelave zgor-
njih delov 512 se najlepše za-
hvaljujem za poklonjeno po-
ročno darilo.

Fiza Mujević

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega
ata

JOZETA SALBERGERJA

se iskreno zahvaljujem to-
varni obutve PEKO za izr-
sočutja, kakor tudi za gmo-
tno pomoč.

Na tem mestu se tudi za-
hvaljujem vsem, ki so se od
njega poslovili na žalost ali
prišli na njegov pogreb, po-
sebnost še njegovim bivšim so-
delavcem — hvala vsem, ki
se ga še spominjate!

Žalujoci: žena Marija
in otroci z družinami

ZAHVALA

Iskrena hvala sodelavcem
iz oddelka 520 za lepo darilo
ob moji upokojitvi.

Vsem želim veliko uspehov
pri delu

Remškar Rezka

ZAHVALA

Vsem sodelavkam in sode-
lavcem v oddelku 511 se lepo
zahvaljujem za lepo darilo,
katerega sem sprejela pred
upokojitvijo.

Lepo se zahvalim gl. direk-
torju Janezu Bedina za lepe
poslovilne besede, tehnične-
mu direktorju Jožetu Grosu
in Marici Šmid za izkazano
pozornost.

Celotnemu kolektivu pa že-
lim mnogo delovnih uspehov.

Lepo pozdravljeni

Anica Stepančič

**Dopisuj
v
Čevljarja!**

Oj ta vojaški boben

Spoštovano uredništvo

Po dolgem času se Vam zopet oglašam in moram se malo žaliti, ker Čevljarja sploh ne prejemam. Dobil sem avgustovsko številko, to je bila prva in zadnja in rad bi vedel zakaj. Časopis »Komunist« redno dobivam, dočim našega glasila ne. Upam, da se bo to uredilo in da bom za naprej dobival Čevljarja.

Nekaj moram povedati o našem vojaškem življenju. Sem namreč završil obuko za kuharja, toda kuharice v pravem pomenu besede nisem imel v roki, zdaj, ko sem prišel v prekomando. Delam kot skladiščnik v priročnem magazinu kuhinje in kot pisar pri upravniku kuhinje. Posel ni težak, temveč odgovoren, toda na to sem se privadil. Čas prav neverjetno teče, dolgočasja do zdaj ne poznam. V prostem času se skoraj vedno lotim pisanja, pa naj bo to črtic ali pesmi in Vam bom ob priliki poslal v oceno ali za objavo, kakor boste želeli. Moram reči, da mi »vojaška suknja« ni težka.

Popolnoma drugače pa je v mestu. Včasih mi je pošteno žal, da sem ostal v Ljubljani. Navedel Vam bom samo dva primera, ki povsem realno prikazujejo status vojaka v mestu in na vasi.

V soboto 14. t. m. smo se trije dogovorili, da gremo v restavracijo Ljudska kuhinja, kjer se ob osmih začne ples. Rečeno storjeno. Ob pol os-

ŽELJA!

Bi človek marsikaj povedal, če b'lo tako bi kakor ni v pesmi bi nam dan mineval, če dobri b'li ljudje bi vsi.

Rod naš tega se ne zaveda — hlepi k negemu česar ni; sosed v sili ne pogleda, le udari ga v svoji sli.

Dobrota naj bo cilj človeku, preprostost naj pomeni dar! Tako življenje bo na svetu dobilo spet mladostni žar.

KOLEKTIVU TVORNIC OBUCE PEKO

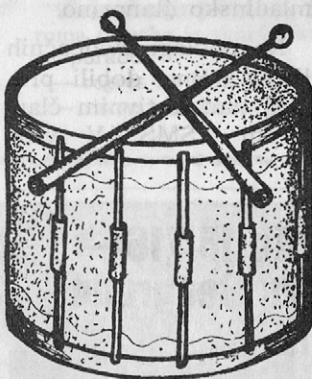
Kao i svake godine od kako sam otišao u mirovinu iz našeg odnosno vašeg kolektiva, svaki put o novoj godini, vaš se kolektiv uvek seti i nas bivših vaših saradnika sa skomnim nagradama a i puno ljubavi i pažnje prema nama starima. Prosto, ne umem i ne znam, kako da vam se zahvalim na ovako velikoj pažnji. Kolektivu iskrene želje i čestitam novo godinu 1975 sa puno želja za dobar uspeh u radu.

Svetomir Trifunović
Valjevo

Z odličnim uspehom je končal šolo in postal gaislski častnik Franc Šavs. Iskreno čestitamo!

mih smo prišli v restavracijo in lepo kulturno sedli za mizo. Čakali smo in čakali, pa nič. Natakariji gredo mimo nas, kot da nas ni. No, končno le pride eden in nam prav lepo objasni, da vojski strežejo samo do pol osmih, da ne moremo dobiti niti tri coca-cole. Mi seveda sedimo naprej, računamo s tem, da bi plesali, ali ob osmih pride »šef« in nam prav lepo objasni, da je vojski prepovedano biti v restavraciji po osmi uri, da je preveč civilov in nimajo kje sedeti. Vem, da nam vojska ni prepovedala obiska te restavracije in prav zanima me, zakaj mi v uniformi »nismo ljudje« in da naš denar ni toliko vreden kot drugi. Lahko si mislite, kako sta me gledala kolega iz Beograda, češ kaj takega je možno samo v Ljubljani.

Drugi primer pa je še iz poletja, sobota 20. in nedelja 21. julija. Na Vrh polju, to je vasi nad Domžalami je imela neka brigada tridesetletnico. Prosilji so vojsko, da jim kuha partizanski golaž. Ker sem bil med boljšimi kuharji sem tudi sam prišel v pošte, da kuham. Ko smo prišli v vas, nas je sprejel podpolkovnik v pokoju, politkomisar brigade in nam vse objasnili. Imeli smo nalogo, da kuhamo v nedeljo, prišli pa smo že v soboto zjutraj. Prostovoljno smo odšli pomagat domačinom v pripravah za proslavo. Že takrat smo opazili, da so ljudje izredno prijazni z nami in sploh nismo občutili teže uniforme.

Posebno se je to pokazalo zvečer, ko je bila veselica in smo imeli vse zastoj, od plesov, hrane, pijače in cigaret. Drugi dan smo zjutraj začeli ob štirih kuhati, tako, da je bilo ob enajstih gotovo. Začeli smo deliti in povem Vam, da smo imeli prav sitnosti z »repetaši«. Vsi so hvalili golaž, sam sem postregel komandanta te brigade in tudi on je bil med »repetaši«. Moram reči, da je bila za nas velika nagrada in pa prijaznost s katero so nas pospremili vsi po vrsti res enkratno doživetje. S tema primeroma se prav lahko primerja življenje vojaka v mestu in na deželi.

Na koncu naj Vam in vsem sodelavcem zaželim srečno in uspehov polno novo leto in Vas toplo pozdravljam

Tišler Zdenko
V. P. 2480/8
61002 Ljubljana

Hvala za obširno pismo. Čevljarja niste dobili, ker v naši evidenci nismo imeli pravega naslova.

Urednik

Spoštovani urednik!

Upam, da se bom prek uredništva lahko najbolj zahvalil za novoletno nagrado, ki mi jo je poslalo podjetje. Obenem želim vsem zaposle-

nim srečno in zdravo ter uspeha polno novo leto 1975.

Dušan Ahačič
VP 1098/40 B
Kranj

Vsem hvala za pozdrave in želje za uspeh v letošnjem letu. Želim, da bi vam kar najhitreje minevali dnevi vojašine.

Urednik

Srečno in veselo novo leto 1975 in veliko delovnega uspe-

ha vam želi vojak Lojze Fuks iz Bovca.

Delovni skupnosti tovarne obutve Peko želim srečno novo leto in veliko delovnih uspehov. Obenem se zahvaljujem za novoletno nagrado.

Vodnik-pitomac
Iztok Ahačič

Vse najboljše za novo leto 1975 in hvala za novoletno darilo.

Viktor Oman

Nezgode pri delu v letu 1974

POGOSTNOST NEZGOD PRI DELU

Pogostnost nezgod (»P«) je merilo za vrednotenje varnostnih ukrepov. Pri izračunu je upoštevano število nezgod.

$$P = \frac{\text{število nezgod}}{\text{št. delavcev}} \cdot 10^2 = \frac{89}{2037} \cdot 10^2 = 4,37\%$$

Faktor »P« nam pokaže, da so se na 100 zaposlenih poškodovali cca 4 delavci.

RESNOST POŠKOD PRI DELU

— ta faktor nam pokaže kako povprečno resne so bile poškodbe (koliko dni poprečno je bilo potrebnih za okrevanje po posamezni nezgodi).

$$R = \frac{\text{št. izgubljenih dni}}{\text{št. nezgod na del. m.}} = \frac{1080}{78} = 13,82 \text{ dni}$$

Pri izračunu je bilo upoštevano število izgubljenih dni zaradi nezgod na delovnih mestih.

ZAKLJUČEK

Ugotavljamo, da se je skupno število nezgod v letu 1974 močno približalo številu nezgod v letu 1973, vendar je bilo skupno število manjše za skupno 3 nezgode, saj je bilo v letu 1973 skupno 92 nezgod v letu 1974 pa 89. Precej se je zmanjšalo število nezgod na poti na delo in z dela in sicer od 18 nezgod v letu 1973 do 8 nezgod v letu 1974.

Pogostnost nezgod (P) se je zmanjšala napram letu 1973 po vrednosti za 0,17 %.

Ce analiziramo vzroke nezgod pri delu vidimo, da je v večini primerov nezgod prevladoval subjektivni faktor, torej je treba človeka, ki dela pri stroju, varnostno vzgojiti in v njem vzbuditi varnostno zavest, ker bo le tako delal varno in ne bo predstavljal nevarnosti za sebe in druge.

Nezgode na delovnih mestih po posledicah razvrščamo na lažje in težje (hujše) nezgode. Ker se za težjo nezgodo smatra poškodba, ki ima za posledico invalidnost, vidne in trajne posledice, opekline po obrazu in podobno, smo v naši delovni organizaciji imeli tri težje nezgode pri delu (poškodba petnega dela noge, dva primera močnega stiska roke).

Femc Pavel

KOČA NA DOBRČI

V Trziču so začeli z nabitno akcijo za gradnjo nove planinske koče na Dobrči. Sredstva, zbrana od zavarovanja in planinskega društva, namreč ne bodo zadostovala. Največ pomoči pričakujejo od tržiških delovnih organizacij pa tudi od posameznikov. Članj upravnega odbora planinskega društva bodo obiskovali občane in pobirali prostovoljne prispevke.

Tako bo na pogorišču stare koče zrasla nova z 22 ležišči in 35 sedeži v jedlinici. Predvidevajo, da bodo z gradnjo lahko začeli že spomladi.

Pretekli teden so obiskale našo tovarno štiri skupine turistov iz Rusije. Pokazali smo jim naše proizvodne obrate

in kolekcijo pomlad-poletje 75. Prepričani smo, da bodo prenesli reklamo naših izdelkov za izvoz v Rusijo.

Seminar za sekretarje aktivov delavcev komunistov neposrednih proizvajalcev

22. in 23. januarja smo se v Ljubljani v veliki sejni dvorani CK ZKS zbrali sekretarji aktivov delavcev komunistov neposrednih proizvajalcev iz zahodne Slovenije.

Namen seminarja je bil, da se komunisti neposredni proizvajalci seznanimo in prenesemo naprej na svoja delovna mesta in še naprej med vse svoje sodelavce pomen in namen informiranja delavcev samoupravljalcev v neposredni proizvodnji o vseh vprašanjih pri odločanju za čimboljše gospodarjenje v njihovi TOZD, o oblikovanju proizvodnje, o doseženem dohodku TOZD, o doseženem osebnem dohodku in obveznih dajatvah družbi za splošno in skupno porabo, o uspešnosti prodaje njihovih proizvodov, skratka o vsem kar zanima dobrega gospodarja, kajti zavedati se moramo, da smo le mi delavski razred resnični gospodarji dosežkov svojega vloženega sedanjega in minulega dela. To sta v uvodnih besedah na seminarju poudarila tudi predsednik CK ZKS tov. France Popit in sekretar IK CK ZKS tov. Franc Šetinc. Oba sta poudarila, da delavec, ki ni obveščen o delovnem procesu v svoji TOZD, ne more biti dober samoupravljalca, ker ne ve o čem in zakaj se odloča. Le obveščen delavski razred kot proizvajalec splošnih in skupnih dobrin lahko odloča, kako in na kakšen način bo te dobrine proizvajal in trošil. Mnogokrat in mnogo kje se namreč dogaja, da o vsem tem odloča nekdo drugi, ki se čuti poklican in edini sposoben, da lahko odloča in razpolaga s sadovi našega dela. Dostikrat delavec proizvajalec v sadovih svojega dela ni mogel odločiti ravno zaradi neobveščenosti in ga je to omrtvilo oziroma ni ga zanimalo nič drugega kot njegov izplačani osebni dohodek na koncu meseca.

Vse to je narekovalo zvezi komunistov kot avantgardi delavskega razreda, ki se že vseskozi bori za popolno pravico delovnega človeka, za pravico odločanja, to je samoupravljanja in smotrnega gospodarjenja in enako, koriščenja sadov njegovega dela.

Ker pa so se nekateri čutili poklicane, da upravljajo v imenu delavskega razreda (razne tehno-kratske, birokratske skupine in podobni elementi), to je da posamezne ožje družbene skupine zaradi takšnih ali drugačnih okoliščin in interesov odpravljajo delavski razred od odločanja in upravljanja v naši socialistični družbi, od odločanja tako v pogojih kot tudi o rezultatih svojega vloženega dela. Takšni in podobni pojavi so bili prisotni tudi v nekaterih krajevnih skupnostih, obči-

nah itd., kjer so nekateri odborniki krojili usodo občanov, zopet na škodo občanov — delavskega razreda. Vsemu temu pa je 21. seja predsedstva ZKJ odločno pokazala, 7. kongres ZKS in X. kongres ZKJ pa to tudi potrdila, kdo ima v naši socialistični samoupravni družbi izključno pravico do odločanja, da je to le in samo delavski razred, da je to ne samo njegova pravica, ampak tudi njegova dolžnost, kar je v novi ustavi tudi jasno in razločno zapisano.

Vsi ti samoupravni pojavi in poizkusi odpravljanja delavskega razreda od njegove dejanske oblasti v naši družbi, kjer so bili delavci proizvajalci dostikrat med vodilnimi strukturami v samoupravnih organih zgolj kot okras, ali pa da so ob svojih morebitnih spodrseljajih pokazali tega delavca-samoupravljalca kot grešnega kozla češ saj delavec ni sposoben upravljati z družbenimi sredstvi, pa je narekovalo ZK da je pričela z ustanavljanjem aktivov delavcev komunistov neposrednih proizvajalcev in da preko aktivov zagotovi odločujoč vpliv delovnega človeka pri oblikovanju in uresničevanju samoupravnega socializma in nove ustave SFRJ.

V naši novi ustavi ima naš delovni človek, oziroma delavski razred tisto mesto, ki mu v vsej zgodovini človeštva edino pripada, aktivi delavcev komunistov pa so oblika, ki bo v samoupravnem socializmu toliko časa prisotna dokler v organih samoupravljanja v sleherni TOZD, krajevni skupnosti ali interesnih skupnostih ne bo uveljavljena delavska večina, ki bo resnično lahko odločala o svojih interesih in o svojem delu.

Kot že uvodoma rečeno, je pri vsem tem odločilnega pomena kvalitetno obveščanje slehernega delovnega človeka, ker le dobro informiran delovni človek lahko smotrno posega v razvoj delovnega procesa. Zato morajo strokovne službe v vsakem delovnem okolju organizirati in omogočati posredovanje vseh tistih podatkov, ki so pomembni pri samoupravnem odločanju in jih posredovati delavcem, da bodo oboroženi s temi podatki in preko organov samoupravljanja čim bolj smotrno in čimboljše gospodariti z družbenimi sredstvi.

In če si pobliže ogledamo, kakšne informacije pri samoupravnem odločanju potrebujemo:

— kakšni so podatki, ki določeno informacijo tvorijo,

— kakšno stopnjo aktualnosti informacije vsebujejo,

— po katerih komunikacijskih kanalih informacije prihajajo,

— kakšna je stopnja tveganja pri določenih informacijah,

— kakšna je zgornja meja stroškov delovnega procesa, ki jo ta proces sme povzročiti.

To je le del informacij, ki so nam pri odločanju potrebne, poleg tega pa moramo nenehno bdeti nad realnimi ocenami naših ciljev, ter objektivno vrednotiti dosežke in zmogljivosti našega poslovanja. Le realne ocene, zdravi smotri, jasni cilji, zavestno samoupravno odločanje in razredna samozavest nas lahko uspešno peljeta skozi naš samoupravni socializem. Seveda pa se moramo pri vsem tem tudi zavedati, da vse to ne moremo doseči kar čez noč. Zgodovina nam pove, da se družbeni sistemi ne razvijajo v enem dnevu ali letu, saj nam je iz le-te razvidno, da je družbeni sistem suženjstva trajal tisočletja, fevdalizem stoletja in kapitalizem desetletja, naš samoupravni socializem pa je star komaj 25 let.

Zato moramo delavci komunisti s pomočjo vsega delavskega razreda zastaviti vse svoje sile in moči, da naš samoupravni socializem pripelemo do take stopnje, da bo delavec resnični gospodar nad uspehi svojega truda in dela. Pri nas v OZD Peko je sicer

informiranje že na precej visoki ravni, vendar se morajo za to odgovorne službe še naprej truditi in izpopolnjevati informacijski sistem, tu pa bi bilo potrebno tudi točno opredeliti, kdo informacije lahko daje in v kakšni obliki, ker kljub obveznosti informiranja moramo še vedno vedeti v vsaki OZD oziroma delovni sredini poleg vseh ostalih določb in oblik dela obstajajo tudi določene poslov-

ne tajne, ki ne bi smele nekontrolirano čez naš domači prag v širšo javnost, vendar pa se za to poslovno tajno ne sme skrivati druga nevarnost, to je neobveščenost delavcev v korist poslovne tajne. Če se bomo ravnali po vseh teh navedenih kriterijih dosledno in upoštevali pomen našega odločanja, potem bomo prav gotovo tudi dobro in uspešno gospodarili.

Boris Janc

Mladi smo aktivni

Predsedstvo OO ZSMS Peko je imelo svojo šesto redno sejo. Glede na to, da mora biti v najkrajšem času pripravljena in izpeljana redna letna konferenca ZSMS, je bila glavna točka dnevnega reda razprava in priprava na redno letno konferenco.

Po novem statutu mora imeti vsaka TOZD svojo OO ZSMS. Zato se mora izvršiti v vseh TOZD popis članstva. Vsak mladinec bo z izpolnitvijo evidenčnega lista potrdil svoj prostovoljni vstop v ZSMS. Vsak mladinec mora biti aktiven v delovni organizaciji in na terenu. Sam pa se lahko odloči, kje želi plačevati mladinsko članarino.

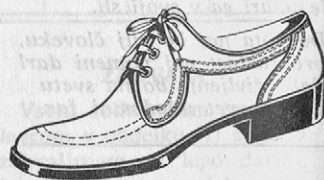
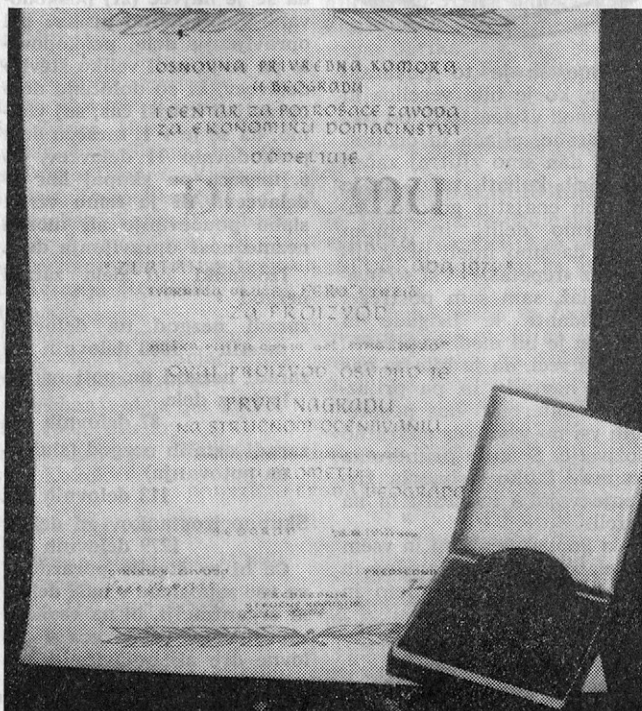
Na podlagi evidenčnih listov bomo dobili pregled nad aktivnim članstvom ZSMS. V vseh

TOZD bodo izvedene konference, na katerih bodo izvoljena predsedstva OO. Predsedstvo mora imeti najmanj pet članov. Predsedstvo OO je obenem delegacija za koordinacijsko konferenco (KK) na nivoju OZD. Delegati OO tvorijo nestalni del koordinacijske konference. Predsednik in sekretar OO ne moreta biti delegata v KK. Stalni del KK bodo tvorili njen predsednik, sekretar, tajnik, blagajnik, predsedniki in sekretarji OO.

Finančna sredstva se bodo delila po OO glede na število članov. Ostane še vedno en žiro račun in en glavni blagajnik. Vsaka OO pa mora sama načrtovati porabo njej dodeljenih sredstev in voditi evidenco o porabljenih sredstvih.

Nika Perko

Moški čevlji Božo 15.716 — »Zlatni pobednik« Beograda

»Centar za potrošače zavoda za ekonomiko domačinstva Beograd« podeljuje vsako leto priznanje »Zlatni pobednik Beograda«.

Osnovno merilo ocenjevanja je kvaliteta izdelkov, ki se nahajajo na beograjskem tržišču obutve. Za leto 1974 so to priznanje podelili izdelku naše proizvodnje — art. Božo 15.716. O podelitvi tega priznanja so beograjski potrošniki seznanjeni prek dnevnih časopisov in drugih reklamnih medijev, kar vsakakor ugodno vpliva na prodajo naših izdelkov.

Francka Bergant